

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžk/32/2020
Identifikačné číslo spisu: 6018200133
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6018200133.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eriky Šobichovej, v právnej veci žalobcov: 1. J. J., Q. X. H.N. XXXX, W. U. G. X. XXX/XX, XXX XX U. Š., 2. Z.. K. J., Q. XX. H. XXXX, W. U. G. X. XXX/XX, XXX XX U. Š. a 3. Y. J., Q. XX. Q. XXXX, W. U. G. X. XXX/XX, XXX XX U. Š., všetci právne zastúpení JUDr. Martinom Žilkom, advokátom so sídlom kancelárie Cementárska cesta 17, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: Mesto Banská Štiavnica, so sídlom mestského úradu Radničné námestie 1, 969 01 Banská Štiavnica, právne zastúpenému JUDr. Františkom Vavráčom, advokátom so sídlom kancelárie Horná 51, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti opatrenia žalovaného č. 477/2082/PaSM z 2. januára 2018 a o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sa/4/2018-231 z 22. októbra 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalobcom p r i z n á v a právo na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 27Sa/4/2018-231 z 22. októbra 2019 podľa ust. § 191 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zrušil opatrenia žalovaného Mesta Banská Štiavnica č. 477/2082/PaSM z 22. januára 2018 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Súčasne priznal žalobcom právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku správny súd, po tom čo dospel k záveru, že list žalovaného č. 477/2018/PaSM z 22. januára 2018 je individuálnym správnym aktom vydaným v administratívnom konaní, ktorý svojimi účinkami smeruje voči žalobcom ako konkrétnym adresátom práva a zakladá im práva a povinnosti, vyplývajúce z ustanovení zákona č. 260/2011 Z. z. o ukončení a spôsobe usporiadania niektorých nájomných vzťahov k bytom a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej

republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 260/2011 Z. z.“) v súvislosti s realizáciou povinností žalovaného vyplývajúcimi mu z právoplatného rozhodnutia žalovaného č.1774/2012/PaSM z 5. novembra 2012 o priznaní nároku na bytovú náhradu žalobcom, a teda aj v súvislosti s právami vyplývajúcimi žalobcom z predmetného rozhodnutia žalovaného, skonštatoval, že žalobcovia namietali nezákonnosť napadnutého opatrenia z dôvodu, že žalovaný konal v rozpore s ustanoveniami zákona č. 260/2011 Z. z., keď v napadnutom opatrení žalobcov nesprávne poučil o tom, za akých podmienok žalobcom zaniká právo na poskytnutie, resp. pridelenie bytovej náhrady, resp. že napadnuté opatrenie neobsahuje poučenie v súlade so zákonom. Z textu napadnutého opatrenia označeného ako „Ponuka náhradného bývania v súlade s právoplatným rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici v spojení s Rozsudkom NS SR“ z 22. januára 2018 vyplýva, že s poukazom na vyššie uvedené rozhodnutia všeobecných súdov (ktorými bolo potvrdené Rozhodnutie žalovaného č. 1774/2012/PaSM z 5. novembra 2012 o priznaní nároku na bytovú náhradu žalobcom) žalovaný žalobcom oznámil, že pre splnenie povinnosti pridelenia náhradného bytu má pre žalobcov k dispozícii 2-izbový byt na I. U. Č.. XX v Banskej Štiavnici a vyzval žalobcov, aby v lehote 30 dní odo dňa doručenia predmetnej výzvy uvedený byt prevzali a uzatvorili nájomnú zmluvu na užívanie predmetného bytu. Žalovaný v liste - opatrení súčasne uviedol, že povinnosť Mesta Banská Štiavnica je splnená ponúknutím náhradného bytu na základe právoplatného priznaného nároku na pridelenie náhradného bytu. Súčasne žalovaný v opatrení konštatoval, že v prípade márneho uplynutia lehoty na prevzatie bytu, t. j. 30 dní odo dňa doručenia (výzvy) žalovaný bude konanie žalobcov považovať za odmietnutie ponúknutého bytu s tým, že odmietnutím ponúknutého bytu dochádza k zániku nároku na pridelenie náhradného bytu. Správny súd v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že zákon č. 260/2011 Z. z. upravuje právne vzťahy pri ukončení niektorých nájomných vzťahov k bytom a podmienky poskytnutia bytovej náhrady. Na konanie podľa tohto zákona sa v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z. z. vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ktorým je zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“). Podľa § 3 ods. 1 Správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností. Zároveň sú správne orgány v zmysle § 3 ods. 2 Správneho poriadku povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. Pokiaľ teda žalovaný, viazaný svojím právoplatným Rozhodnutím č. 1774/2012/PaSM z 5. novembra 2012 (v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 24Sp/12/2013 z 23. júla 2015 a s Rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/276/2015 z 27. septembra 2017), v zmysle ktorého bol povinný žalobcom poskytnúť náhradný nájomný byt - bytovú náhradu (s dvomi obytnými miestnosťami v meste Banská Štiavnica), vydal opatrenie, ktorým žalobcom ponúkol konkrétny náhradný nájomný byt (bytovú náhradu) v zmysle zákona č. 260/2011 Z. z., pričom žalobcov poučil o následkoch odmietnutia ponúknutého bytu - zániku nároku na pridelenie náhradného bytu bez toho, aby v opatrení žalobcom poskytol riadne, úplné a zákonné poučenie o zákonom stanovených dôvodoch, pre ktoré môžu žiadatelia (žalobcovia) odmietnuť poskytnutú bytovú náhradu, postupoval v rozpore s § 3 ods. 2 Správneho poriadku. V opatrení absentuje poučenie o tom, že žalobcovia môžu odmietnuť poskytnutú bytovú náhradu v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 260/2011 Z. z. v prípadoch, ak: a) táto nespĺňa všeobecné technické požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie podľa osobitného predpisu a žiadateľ o poskytnutie takej bytovej náhrady obec požiadala v žiadosti, b) nie je v súlade s § 5 ods. 6 a c), nie je v stave spôsobilom na jej riadne užívanie a neumožňuje plný a nerušený výkon práv spojených s užívaním bytu. Nepoučil ich ani o tom, že len v prípade, ak odmietnu poskytnutú bytovú náhradu z iných dôvodov, než sú dôvody stanovené v § 10 ods. 4 zákona č. 260/2011 Z. z., dochádza k zániku nároku na bytovú náhradu (a contrario). Zároveň žalovaný v opatrení nepoučil žalobcov o tom, že v prípade, ak odmietnu poskytnutú bytovú náhradu podľa ods. 4, žalovaný buď odstráni nedostatky, pre ktoré žiadatelia (žalobcovia) odmietli bytovú náhradu, alebo poskytne žiadateľom (žalobcom) vyhovujúcu bytovú náhradu (§ 10 ods. 5 zákona č. 260/2011 Z. z.). Uvedeným postupom žalovaného v rozpore s § 3 ods. 2 Správneho poriadku došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré malo za následok vydanie nezákonného

opatrenia. Predmetným opatrením teda žalovaný zasiahol do práv žalobcov vyplývajúcim im z ustanovení zákona č. 260/2011 Z. z. v súvislosti s poskytnutím bytovej náhrady, ako aj do práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Vzhľadom na uvedené správny súd považoval uvedenú námietku žalobcov za dôvodnú.

3. V pokračovaní odôvodnenia napadnutého rozsudku správny súd vyhodnotil všetky ďalšie námietky sťažovateľov za nedôvodné, ktoré odôvodnenie je podrobne rozpísané v bodoch 42 - 55 napadnutého rozsudku.

4. Správny súd uzavrel, že bude úlohou žalovaného, aby vzhľadom na povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 12 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z. z. poskytol žalobcom, ktorí sú zapísaní v zozname podľa § 9 ods. 8 zákona č. 260/2011 Z. z., bytovú náhradu v zmysle právoplatného rozhodnutia žalovaného č. 1774/2012/PaSM z 5. novembra 2012, ktorým žalovaný rozhodol o priznaní nároku na bytovú náhradu pre žiadateľov (žalobcov), pričom bytovou náhradou pre dve až tri fyzické osoby v zmysle § 5 ods. 6 písm. b) zákona č. 260/2011 Z. z. je náhradný nájomný byt s dvomi obytnými miestnosťami. Zákonodarca vymedzuje nájomné byty vo vzťahu k podlahovej výmere podľa počtu obytných miestností len maximálnou podlahovou plochou. Zo znenia § 11 ods. 1 zákona č. 261/2011 Z. z. je možné jednoznačne vymedziť minimálnu výmeru náhradného bytu s dvomi obytnými miestnosťami, ktorá musí byť väčšia ako 45 m² a nesmie presahovať 60 m². Žalovaný je povinný v ďalšom konaní postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 260/2011 Z. z., zákona č. 261/2011 Z. z. o poskytovaní dotácií na obstaranie náhradných nájomných bytov (ďalej len „zákon č. 261/2011 Z. z.“) a ustanoveniami Správneho poriadku, t. j. je povinný ponúknuť žalobcom bytovú náhradu spĺňajúcu požiadavky stanovené právoplatným Rozhodnutím žalovaného č. 1774/2012/PaSM z 5. novembra 2012, ako aj požiadavky stanovené zákonom, konkrétne ust. § 5 ods. 4, ods. 6 zákona č. 260/2011 Z. z. a ust. § 11 zákona č. 261/2011 Z. z.. Pokiaľ žalovaný vykoná úkony smerujúce k splneniu uvedenej povinnosti poskytnúť žalobcom bytovú náhradu, konkrétne ponúkne žalobcom náhradný nájomný byt, je povinný postupovať v konaní v úzkej súčinnosti so žalobcami ako s účastníkmi konania a dať im príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať. Zároveň je povinný poskytnúť im pomoc a poučenia tak, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. Konkrétne je žalovaný povinný preukázateľne poučiť žalobcov o. i. o dôvodoch, pre ktoré môžu poskytnutú bytovú náhradu odmietnuť (§ 10 ods. 4 zákona č. 260/2011 Z. z.), ako aj o postupe podľa § 10 ods. 5 cit. zákona s tým, že pred uzavretím nájomnej zmluvy, ktorá musí byť uzatvorená na dobu neurčitú, musí mať písomnú formu a musí obsahovať náležitosti stanovené zákonom (§ 13 zákona č. 260/2011 Z. z.), je žalovaný povinný umožniť nájomcom prehliadku bytovej náhrady. Pokiaľ žalovaný vydá rozhodnutie o pridelení bytovej náhrady, toto rozhodnutie musí obsahovať náležitosti stanovené v § 46 a § 47 Správneho poriadku, pričom podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/276/2015 z 27. septembra 2017 je žalovaný „v štádiu pridelenia konkrétneho nájomného bytu s konkrétnou plochou výmery, oprávnený vyhodnocovať špecifiká konkrétneho prípadu, a to aj to, či konkrétny pridelený náhradný byt (spĺňajúci kritériá § 11 ods. 1 písm. c) zák. č. 261/2011 Z. z. - max. - min. výmera) je adekvátny pre dve až tri osoby, o aké osoby sa jedná (dospelé deti, zdravotne postihnuté osoby a iné), prípadne zohľadniť, aký charakter mal pôvodný byt, ku ktorému bola doručená výpoveď, jeho rozloha, kategória, vybavenosť, dĺžka nájmu, resp. iné kritériá, resp. konkrétne špecifiká prideleného nájomného bytu a všetky tieto skutočnosti, resp. iné zistené skutočnosti v správnom konaní je povinný žalovaný pri pridelení konkrétneho nájomného bytu správnu úvahou preniesť do dôvodov rozhodnutia o pridelení konkrétneho bytu“ tak, aby toto rozhodnutie bolo zrozumiteľné pre účastníkov konania a aby bolo preskúmateľné súdom v prípade podania správnej žaloby.

5. Obiter dictum správny súd uviedol, že v prípade, ak žalovaný ako orgán verejnej správy nevykoná úkony smerujúce k poskytnutiu bytovej náhrady v zmysle zákona č. 260/2011 Z. z. a právoplatného rozhodnutia žalovaného o priznaní nároku na bytovú náhradu č. 1774/2012/PaSM z 5. novembra 2012, t. j. v prípade, ak bude nečinný, žalobcovia sú oprávnení uplatniť právne prostriedky ochrany upravené v Správnom súdnom poriadku (za splnenia podmienok stanovených v § 242 a nasl. S.s.p.).

6. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 S.s.p. a žalobcom, ktorí boli v

konaní úspešní, priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

7. Proti rozsudku správneho súdu podal v zákonnej lehote žalovaný (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. a) a g) S.s.p., v ktorej namietal, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve a že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie, alternatívne, aby konanie zastavil.

8. V odôvodnení kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že napadnuté rozhodnutie správneho súdu považuje za nesprávne, keď nebola splnená podmienka prípustnosti správneho súdneho prieskumu. Sťažovateľ uviedol, že objektom posudzovania podľa správnej žaloby bol list žalovaného z 22. januára 2018 doručený žalobcom 30. januára 2018, ktorý bol formulovaný ako Ponuka náhradného bývania v súlade s právoplatným rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR“. Rozsahom obsiahla žaloba doručená správne mu súdu 27. februára 2018 obsahovala požiadavku „posúdenia zákonnosti rozhodnutia Mesta Banská Štiavnica značka 477/2018/PaSM z 21. januára 2018“. Správny súd bol rozsahom správnej žaloby, žalobnými bodmi a žalobným návrhom viazaný, pričom „pôvodná správna žaloba“ bola podľa ust. § 181 ods. 1 S.s.p. podaná v zákonnej lehote dvoch mesiacov, v tomto prípade od doručenia uvedeného listu. Správny súd vyzval žalobcov na doplnenie žaloby, resp. odstránenie väd žaloby podľa ust. § 59 ods. 1, 2, 3 S.s.p.. Tento postup bol zákonný, musí byť však brané do úvahy to, že pokiaľ žalobcovia správne mu súdu doručili 23. apríla 2018 podanie označené ako „Doplnenie a oprava správnej žaloby z 26. februára 2018“, tak sa toto podanie môže posudzovať vo vzťahu k zmene rozsahu a dôvodov žaloby a prípadnej úpravy žalobného návrhu vrátane poučení o procesných právach a povinnostiach fyzickej osoby až do rozhodnutia správneho súdu. Problémom je však to, že žalobcovia boli zastúpení advokátom a rozsah poučovania pri vedení pojednávania prekračoval primeranú mieru neformálnosti v takom rozsahu, v akom to bolo nevyhnutné pri existencii uvedeného zastúpenia advokátom. Sťažovateľ ďalej zdôraznil, že zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení predpokladá to, že obec (mesto) vystupuje v právnych vzťahoch ako subjekt verejného práva alebo subjekt súkromného práva. Keď obec vo verejno-právnych vzťahoch má postavenie nositeľa verejnej moci (ten, kto nariaďuje, prikazuje, zakazuje) alebo právnickej osoby bez verejno-mocenských oprávnení ako účastník správneho konania (Prof. Soňa Košičiarová, Zákon o obecnom zriadení, Komentár, EUROKODEX, September 2018, úvodná strana XVI), vychádzajúc z tohto všeobecného vymedzenia berúc do úvahy rozhodnutie Mesta Banská Štiavnica č. 1774/2012/PaSM z 5. novembra 2012 „o priznaní nároku na bytovú náhradu“ preskúmané a potvrdené Krajským súdom v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 24Sp/12/2013 z 23. júla 2015 a následne preskúmané rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/276/2015 z 27. septembra 2017, ktorým bol rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici potvrdený, mal žalovaný rozhodnúť o poskytnutí bytovej náhrady. Podľa zákona č. 260/2011 Z. z. sa na prejednávajúcu vec vzťahuje konanie o nároku na poskytnutie bytovej náhrady podľa ust. § 7 až 10 tohto zákona. Z uvedených ustanovení nepochybne vyplýva, že tento zákon upravuje administratívne konanie ako postup orgánu územnej samosprávy v rámci výkonu jeho pôsobnosti pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov. Výsledkom tohto konania je rozhodnutie obce o poskytnutí bytovej náhrady. V prejednávanej veci však o žiadne rozhodnutie nešlo. List z 22. januára 2018 je formou ponuky náhradného bývania ako neformálneho prístupu obce, ktorá skúmala, či žalobcovia by mali námietky proti konkrétne ponúkanému bytu, aby sa tým predišlo zbytočnému formálnemu postupu vydania rozhodnutia, ktoré by v ďalšom bolo spochybňované správne žalobou. Išlo tu o istú formu ponuky a prípadnej akceptácie majúcej znaky súkromno-právnej komunikácie, ako istej formy prieskumu, ktorá by vytvorila podmienky na to, aby bez rizika napadnutia budúceho rozhodnutia sa žalobcovia stotožnili s poskytnutou bytovou náhradou. V tomto prípade žalovaný nevystupoval v pozícii nositeľa verejnej moci (ten, kto nariaďuje, prikazuje, zakazuje), ale z hľadiska rovnocenného postavenia ponuky a akceptácie takého predmetu poskytovanej bytovej náhrady, ktorá sa v ďalšom, pri zhode, stane predmetom riadneho rozhodnutia o pridelení konkrétnej bytovej náhrady. Takúto ponuku zákon ani nepredpokladá, a preto jej nemôže byť prikladaná vážnosť rozhodnutia alebo opatrenia orgánu územnej samosprávy, lebo tu chýba vrchnostenské postavenie nositeľa verejnej moci. V tejto súvislosti, ak

ponuka nie je súčasťou konkrétnej zákonnej úpravy, treba vychádzať z čl. 2 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky. Nič nezakazuje v tejto súvislosti vyvinutie súkromno-právnej aktivity mesta v záujme predídania sporom a zistenia, či takto ponúkaná bytová náhrada by bola bez námietok prijateľná. Domnievame sa, že ide o takú aktivitu, ktorú predpokladá implicitne aj vyššie uvedený zákon o obecnom zriadení.

9. Sťažovateľ vyjadril závažnú pochybnosť o právnom posúdení uvedeného listu z 22. januára 2018, lebo nešlo o prejav obce ako nositeľa verejnej moci, ale len o pomocné súkromno-právne zisťovanie takých podmienok, ktoré by mohli byť akceptované žalobcami. Z tohto hľadiska evidentne nejde o rozhodnutie a ani o opatrenie, lebo ponuka a akceptácia ponuky je len predpokladom, ktorý nevyplýva zo žiadneho zákonného postupu na to, aby žalovaný mohol vydať rozhodnutie, ktoré ako také by spadalo do súdneho prieskumu takouto žalobou. Ak ponuka nie je rozhodnutím ani opatrením, dostávame sa mimo sféru zákonnej kompetencie územnej samosprávy a prieskum správnu žalobou nie je možný. Len rozhodnutím o poskytnutí bytovej náhrady tak, ako to uvádza § 9 ods. 4 zákona č. 260/2011 Z. z. sa naplňa účel zákona podľa jeho konkrétnej úpravy a ak by sme pripustili, že uvedený list spĺňa uvedené podmienky, tak ten istý zákonný účel (duplicita dvoch nerovnorodých vyjadrení účelu) by mohol byť naplnený alebo rozhodnutím (čo zákon predpokladá) alebo ukončením ponukového konania bez toho, aby žalovaný uplatnil verejno-právnu kompetenciu pri jeho naplnení. Na vydanie rozhodnutia, ako zákon predpokladá, sa vzťahuje aj následok, že obec podľa ust. § 10 ods. 1 rozhodne (následne - sankcia) o zániku nároku (ktorý bol rozhodnutím priznaný) na bytovú náhradu z dôvodov v zákone uvedených, a nie žiadnych iných. Priznaním kompetencie prieskumu správnu žalobou by sa nepreskúmaval vyššie uvedený zákonný postup poskytnutia bytovej náhrady formou rozhodnutia, ale súkromnoprávny vzťah ponuky a akceptácie, čo je v rozpore s účelom prieskumu správnej žaloby. Sťažovateľ uzavrel, že nemá predstavu o tom, že čo by mal v súlade so zákonom konať, ak by uvedený „list z 22. januára 2018“ bol opatrením, keď o nárokoch na poskytnutie bytovej náhrady sa rozhoduje v riadnom administratívnom konaní, výsledkom ktorého je rozhodnutie.

10. Žalobcovia vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedli, že sťažovateľ síce uviedol, že správny súd pri pojednávaní prekračoval primeranú mieru neformálnosti, neuviedol však konkrétne okolnosti a vecné skutočnosti, ktoré by uvedené tvrdenie preukazovali. Žalobcovia boli toho názoru, že sa jedná len o subjektívne a účelové tvrdenia sťažovateľa z dôvodu, že bol v konaní neúspešný, pričom k uvedeným tvrdeniam uviedli, že zo súdneho spisu je zrejmé, že pri podaní žaloby neboli žalobcovia právne zastúpení a o právne zastúpenie požiadali až po doručení výzvy z 13. marca 2018 z dôvodu, aby ich právny zástupca vo veci zvolil správny procesný postup a nedošlo z dôvodu nesprávneho procesného postupu k zamietnutiu podanej žaloby. V pokračovaní vyjadrenia žalobcovia uviedli, že sťažovateľ v podanej kasačnej sťažnosti nesprávne a opätovne účelovo uvádza, že list z 22. januára 2018 bol neformálnym prístupom obce, súkromno-právnej komunikácie ako istej formy prieskumu a údajne tu chýbalo vrchnostenské postavenie nositeľa verejnej moci. Tieto uvádzané okolnosti nie sú v súlade s tým, ako sťažovateľ v listinnej aj osobnej komunikácii voči žalobcom vystupoval. Postup a komunikácia bola vedená nasledovne: Sťažovateľ v liste (opatrení) uviedol, že povinnosť Mesta Banská Štiavnica je splnená ponúknutím náhradného bytu na základe právoplatného priznaného nároku na pridelenie náhradného bytu. Sťažovateľ v opatrení konštatoval, že v prípade márneho uplynutia lehoty na prevzatie bytu, t. j. 30 dní odo dňa doručenia (výzvy), bude konanie žalobcov považovať za odmietnutie ponúknutého bytu s tým, že odmietnutím ponúknutého bytu dochádza k zániku nároku na pridelenie náhradného bytu. Z uvedeného konania je zrejmé a nepochybné, že zo strany sťažovateľa nešlo o žiadny neformálny list, pričom poukázali na fakt, že v listinnej komunikácii je jednoznačne vyjadrená aj sankcia týkajúca sa zániku nároku na pridelenie náhradného bytu pre žalobcov. Argumentácia sťažovateľa nemá logické opodstatnenie, pretože na jednej strane tvrdí, že išlo o neformálnu ponuku, prieskum, týkajúcu sa 2 - izbového bytu, na strane druhej, keď žalobcovia podpísali zmluvu na 3 - izbový byt na Námestí svätej trojice, tak sťažovateľ žalobcom tento byt nedal, ale uprednostnil pracovníčku mestského úradu. Sťažovateľ so žalobcami nijako nejednal alebo nepodnikol kroky ku konsenzu, ale bez akéhokoľvek konkrétneho zdôvodnenia prideliť tento byt svojej pracovníčke. Žalobcovia uzavreli, že správny súd vo veci vykonal rozsiahle šetrenie a dokazovanie, na základe ktorého dospel k správnym záverom, a rozhodol v súlade so zákonom, preto navrhli, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú

zamietol.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 S.s.p.) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 S.s.p., preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 30. septembra 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

12. Kasačný súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku správneho súdu preskúmal rozsudok správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté oznámenia žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce najmä z toho pohľadu, či sa správny súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého oznámenia žalovaného správneho orgánu.

13. Kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku správneho súdu, závery správneho súdu považuje za skutkovo aj právne správne a rozsudok považuje za vyčerpávajúco odôvodnený. Vzhľadom na to, že predmetom kasačnej sťažnosti je totožné právne posúdenie, s ktorým posúdením sa kasačný súd plne stotožňuje, plne naň odkazuje bez toho, aby opakoval dôvody tam uvedené.

14. Na zdôraznenie správnosti rozsudku správneho súdu kasačný súd uvádza, že predmetom rozhodovania v danej veci je správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 199 a nasl. S.s.p.. Z povahy konania v sociálnych veciach vyplýva, že súdy zohľadňujú špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach. Správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu. Pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi. Ak to nie je v rozpore s účelom správneho súdnictva, môže správny súd i bez návrhu doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy. Na uvedené nemá vplyv, či je fyzická osoba zastúpená advokátom, hoc od advokáta je na mieste považovať primeranú kvalitu podaní, či prednesov. Z predloženého spisového materiálu (najmä žaloba s prílohami) je nepochybne zrejmé, čoho sa žalobcovia domáhajú a s akým postupom žalovaného sa nestotožňujú, čo je neskôr zdôraznené argumentáciou prednesenou advokátom. Celkové menej formálne posudzovanie uplatneného nároku a celkovo kritickejší pohľad na postup žalovaného je vzhľadom na citlivý predmet konania a špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania na mieste, a to bez ohľadu na to, či postup žalovaného má prvky súkromnoprávneho charakteru.

15. Z predloženého oznámenia sťažovateľa č. 477/2018/PaSM z 22. januára 2018 evidentne vyplýva poučenie, v rámci ktorého sťažovateľ spája konanie žalobcov, resp. jeho absenciu, s právnymi následkami - stratou nároku na náhradný byt, a to bez toho, aby sťažovateľ v rámci poučenia uviedol liberačné dôvody. Celkový dojem predmetného oznámenia evokuje, že v prípade akéhokoľvek odmietnutia bytovej náhrady dôjde u žalobcov k strate nároku na pridelenie náhradného bytu. Je preto pochopiteľné, že žalobcovia namietali predmetné opatrenie, ktorým im bol oznámený právny dôsledok ich (prípadného) konania, ktoré oznámenie je ale v rozpore so zákonom.

16. Poskytnutú bytovú náhradu môže žiadateľ odmietnuť, ak táto nespĺňa všeobecné technické požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie podľa osobitného predpisu a žiadateľ o poskytnutie takej bytovej náhrady obec požiadal v žiadosti, alebo ak táto nie je v súlade s § 5 ods. 6 zákona č. 260/2011 Z. z., prípadne ak táto nie je v stave spôsobilom na jej riadne užívanie a neumožňuje plný a nerušený výkon práv spojených s užívaním bytu.

17. Sťažovateľ v rámci súkromnoprávnej komunikácie nemal povinnosť poučovať žalobcov o právnych dôsledkoch svojvoľného odmietnutia náhradného bytu, ak však k poučovaniu pristúpil, bol povinný

poučiť žalobcov tak, aby toto poučenie bolo súladné so zákonom (konkrétne s § 10 zákona č. 260/2011 Z. z.). Nesprávnym poučením, resp. hrozbou sankcie v rozpore so zákonom sťažovateľ, ako nositeľ verejnej moci, vyvinul na žalobcov neprimeraný nátlak, ktorý bol spôsobilý ovplyvniť ich pri rozhodovaní o prípadnom vznesení námietok podľa § 10 ods. 4 zákona č. 260/2011 Z. z..

18. Vychádzajúc z uvedeného a s ohľadom na to, že vznesené kasačné námietky neboli spôsobilé na zmenu, alebo zrušenie napadnutého rozsudku, kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol podľa § 461 S.s.p..

19. V ďalšom konaní sa bude žalovaný riadiť právnym názorom vysloveným správnym súdom, ktorým je viazaný, pričom prihliadne aj na závery správneho súdu k ostatným námietkam žalobcov, ktoré boli všetky vyhodnotené ako nedôvodné.

20. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p.. Žalovaný (sťažovateľ) nebol v kasačnom konaní úspešný, preto mu kasačný súd právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal, zatiaľ čo právo na plnú náhradu trov kasačného konania priznal plne úspešným žalobcom. O výške náhrady trov rozhodne správny súd samostatným uznesením.

21. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 463 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok n i e j e prípustný.